I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЛИСТОПАДА 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 17, 1966 No. 214. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 16 листопада, 1966

В АМЕРИЦІ

МИШИГЕНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР ДЖОРДЖ РОМНІ відбув приватну конференцію з колишнім президентом Д. Д. Айзенгавером. Розмова тривала дві години в бюрі Айзенгавера в Геттисбурґу, Па. Після конференції Ромні відбув пресову конференцію, на якій заявив, що обговорював із колишнім президентом становище в стейті Мишиґен та вислід виборів із 8-го листопада, але не говорили про президентські вибори в 1968-му році. Ромні сказав: „Я гадаю, що воно корисно періодично обговорити різні справи з ґенералом Айзенгавером". Айзенгавер не був присутній на пресовій конференції.

ТИСЯЧІ КУБИНСЬКИХ ВТІКАЧІВ стараються, щоб дістати американське громадянство, бо новий закон, підписаний Президентом 2-го листопада ц. р. дозволяє політичним втікачам просити про надання американського громадянства, не чекаючи п'ять років, як це було давніше. Кубинських втікачів у ЗДА є коло 300,000. Найбільше їх живе на Флориді. Там тепер стоять довгі черги кубинців, які вносять до іміґраційних урядів прохання про надання їм американського громадянства. Вони не тратять віри в те, що вернуться до вільної Куби, але як американські громадяни ЗДА матимуть кращі умови життя.

КОЛИШНІЙ КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР Джан Діфенбейкер обороняє своє становище на Конвенції Проґресивної Консервативної партії в Оттаві, яка почалася 14-го листопада і триватиме до 16-го. Дев'ять років тому Діфенбейкер вів свою партію до славної перемоги над лібералами і тепер він на Конвенції закликає своїх партійців „поборювати лібералів, а не консерватистів". Проти Діфенбейкера є сильна опозиція, яка виступає проти колишнього прем'єра тому, що він застарий (йому минуло 71 р.) і тому, що він незручно вів політику як провідник опозиції під час довгої дебати про зміну канадійського державного прапора.

САТЕЛІТ ПОГОДИ НІМБУС прислав на землю майже мільйон фотографій, які могли б заповнити цілу бібліотеку, і метеорологи потребуватимуть років, щоб посортувати ці світлини навіть за допомогою машин - компютерів. Цей сателіт випущено шість місяців тому. Між фотографіями Німбуса є світлини 17-ох тайфунів і дев'ятьох гураґанів. Його випустила Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація. Сателіт погоди Німбус оперував згідно з пляном довше, ніж якийнебудь інший сателіт, що кружляв довкола Землі як летюча ляборáторія.

СПРАВА НОВОГО ГУБЕРНАТОРА В ДЖОРДЖІЇ ще й досі не вирішена, бо в цьогорічних виборах ні один із двох кандидатів не дістав більшости голосів. Республіканець конґресмен Говард Г. Келлевей та демократ Лестер Дж. Медокс дістали по менше, як 50 відсотків голосів, і тому ніхто з них не вибраний. Згідно зі стейтовою Конституцією вибрати губернатора з двох згаданих кандидатів мала б стейтова Леґіслятура. Але Федеральний суд є проти цього пункту Конституції, бо він нехтує рішення виборців. Покищо урядує дотеперішній губернатор, можливо, що суд зарядить, щоб відбулися нові вибори, в яких всі виборці вирішили б, хто має бути губернатором.

У СВІТІ

В ІСТАМБУЛІ У ТУРЕЧЧИНІ, КОЛИШНЬОМУ КОНСТАНТИНОПОЛІ ЧИ ПАК ЦАРГОРОДІ, ЮРБА ТУРКІВ ЗДЕМОЛЮВАЛА бюра американського Червоного Хреста та демонструвала перед будинками американського консуляту й Інформаційної Аґенції. Подібна демонстрація відбулася у більшому турецькому місті Адані. Причиною демонстрацій був закид, наче б американські вояки — 8 муринів — напастували турецьких жінок у кінотеатрі. Викликано сильні відділи поліції, а коли вона не могла дати собі ради, — військо.

В АТЕНАХ У ГРЕЦІЇ РОЗПОЧАВСЯ перед військовим трибуналом суд над 28 старшинами грецької армії. Акт обвинувачення проти них охоплює 475 сторінок. Їм закидають приналежність до тайної комунофільської организації Аспіда, яка плянувала переведення силою державного перевороту та захоплення влади в свої руки. Внаслідку виявлення тієї організації в липні 1965 року і конфлікту на цьому тлі між тодішнім прем'єром Георґом Папандреу, що старався затушувати справу, і королем Константином, Папандреу подався був до димісії. Між обвинуваченими є чотири полковники розвідчої служби. Політичним лідером Аспіди був син Георґа Папандреу, Андреас, 47-річний професор, колишній американський громадянин.

ТРИ АФРИКАНСЬКІ ПРЕЗИДЕНТИ ВИСТУПИЛИ з так званої Мирової Фондації британського комунофільського філософа Бертранда Рассела, коли той заповів, що та Фондація переведе „суд" над Америкою, як „воєнним злочинцем". Президент Танзанії Джуліюс Ньєрере заявив гнівно, що ніхто його не запитував в справі такого „суду" та рішуче заперечив твердження Рассела, наче б на африканських президентів був „натиск". Крім Ньєрере виступили ще Кеннет Куанда з Замбії і Леопольд Сенджор з Сенеґалю.

СОВЄТСЬКИЙ „ПРЕЗИДЕНТ" МИКОЛА ПІДГОРНИЙ ПРИБУВ з однотижневими відвідинами до Австрії. Його вітав на летовищі австрійський президент Франц Йонас і вручив Підгорному китицю червоних троянд а його 21-річній дочці Наталії китицю рожевих ґвоздиків. У честь Підгорного відбувся бенкет в Гофбурґу. З Підгорним прибули високі урядовці міністерств закордонних справ і торгівлі. Підгорний прославляв невтральність Австрії.

ГОЛОВА ЕСПАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ФРАНСІСКО ФРАНКО ПЕРЕДАСТЬ еспанському так званому парляментові „органічний державний закон", 22-го цього місяця. У тому законі має бути з'ясована й уточнена справа наслідства влади, коли 73-літній Франко зречеться її. В грудні цього року має відбутись плебісцит над отим законом, однак його докладного змісту покищо не знати. За газетними твердженнями, має там бути деяка лібералізація режиму з відкриттям дверей для створення і діяльности партій.

ЛІДЕР ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ І ПОСАДНИК ЗАХІДНЬОГО БЕРЛІНУ ВІЛЛІ БРАНДТ ЗАКИНУВ американській амбасаді в Бонні, що вона втручається до внутрішньо-німецьких справ. Цей закид пов'язаний із заявою американської амбасади, в якій пригадано давню постанову альянтів, що представники Західнього Берліну не мають права голосувати над вибором канцлера Німецької Федеративної Республіки. Активна участь 22-ох послів Західнього Берліну, між якими є 15 соціялістів, може мати великий вплив на створення нової міжпартійної коаліції і нового уряду в Німеччині.

АСТРОНАВТИ „ДЖЕМІНІ 12" З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИЛИ ЧОТИРИДЕННИЙ ЛЕТ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ

Кейп Кеннеді, Флорида. — 15-го листопада астронавти Джеміні 12 капітан фльоти Джеймс А. Лавелл і майор летунства Едвін Е. Олдрін з повним успіхом закінчили кружляння довкола Землі, яке розпочалося 11-го листопада, і о год. 12.21 по полудні точно згідно з пляном, осіли на Атлантійському океані у віддалі 700 миль на схід від Флориди, тільки три милі від літаконосця „Вост", який чекав на них із гелікоптерами. Впродовж 30-ох мінут виловлено з води астронавтів та їхню кабіну, і вони були вже на покладі літаконосця, де їх оваційно привітала залога цього корабля. Астронавт Лавел заявив, що майор Олдрін і він щасливі, що з успіхом могли закінчити лет Джеміні 12 та скінчити проєкт Джеміні. „Я сподіваюся, казав він, що ми будем продовжувати нашу космічну програму з таким самим добрим успіхом, як досі". Капітан Лавел має світовий рекорд, бо він, як астронавт Джеміні 7, впродовж 14-ох днів зробив по космосі 5.717.000 миль, а тепер під час чотириденного лету перелетів 1.700.000 миль. Президент Джансон, після приїзду до шпиталю, в окремій заяві хвалив обидвох астронавтів, кажучи, про „новий день гордости" в цьому здобуванню космосу людиною. Щасливе закінчення проєкту Джеміні виявляє, що „Америка стоїть твердою ногою в космосі". Ще в Білому Домі Президент підписав номінацію майора летунства Едвіна Е. Олдріна на підполковника, згідно зі звичаєм, що один із астронавтів дістає вищу ранґу після успішного лету. Астронавт Олдрін побив дотеперішні рекорди щодо часу перебування в космосі поза кабіною, бо він був поза Джеміні понад 5 годин тричі залишаючи кабіну та мандруючи по космосі, виконуючи під час того різні завдання, як фотографування Сонця, зір Землі та затьміня Сонця і пустині Сагари згідно з пляном французького летунства, яке випускало ракету з кольоровою хмарою, щоб можна було встановити швидкість вітрів в космосі. Майор Олдрін заявив, що вони обидва працювали тяжко, щоб виконати всі завдання, які мали виконати під час перебування в космосі. Після короткої церемонії привітання обидва астронавти перейшли лікарські оглядини, які ствердили, що здоров'я астронавтів добре після 94-годинного перебування в космосі. Астронавти переночували на літаконосці Вост, який 16-го листопада в середу завезе їх на Флориду, де вони перейдуть дальші лікарські оглядини, які будуть продовжувані в Тексасі і триватимуть 10 днів, під час яких астронавти звітуватимуть про свій побут в космосі. Приземлювання Джеміні 12 відбулося згідно з пляном, бо кабіна впала на океан майже в тому місці, яке було призначене. Можна було побоюватися, що Джеміні 12 матиме деякі труднощі при приземлюванні, бо астронавтам могло забракнути пального та тих ракет, якими вони керували космічним кораблем, щоб він впав на океан у призначене місце. Але приземлювання відбулося без перешкод.

Астронавти Джеміні 12 Едвін Олдрін (зліва) та Джеймс Лавелл на покладі літаконосця „Восп" після їхнього успішного злету на плесо Атлантійського океану — 700 миль від Флориди і три милі від „Воспу".

Очікують швидкого видужання Президента

Бетесда, Мериленд. — В лікарських колах очікують швидкого видужання президента Джансона, який у вечірніх годинах 15-го листопада від'їхав до шпиталю фльоти в Бетесді під Вашинґтоном, де в ранніх годинах в середу 16-го листопада має перейти подвійну операцію поліпа на правій голосовій зв'язці в горлі та операції незначної пропуклини, яка виникла внаслідок операції жовчевого мішечка в жовтні минулого року. Президент від'їхав до шпиталю аж коло 7-ої години ввечері, бо мусів попідписувати ті всі законопроєкти, які схвалив 89-ий Конґрес при кінці своєї другої сесії. В шпиталі 7 лікарів докладно оглянули Президента та ствердили, що стан здоров'я пацієнта є дуже добрий і операція зможе відбутися згідно з пляном. З Президентом від'їхала до шпиталю пані Джансон, яка буде там перебувати весь час, як довго Президент залишиться в шпиталі. Це має тривати тільки кілька днів, після чого Президент від'їде на свою фарму в Тексасі, де буде перебувати так довго, поки не зможе від'їхати до Вашинґтону. Президент буде непритомний понад дві години, бо одну годину триватиме операція, і ще одну годину він буде під впливом анестезії після операції. На час цих двох годин заступатиме Президента віце-президент Гомфрі, коли б зайшла якась нагла потреба (видати наказ про відплатну акцію після ворожої атаки, або якась інша нагла потреба).

В комуністичному світі далі розбіжності щодо Пейпінґу

Софія. — На конґресі болгарської комуністичної партії несподівано центральною справою стала тактика супроти Комуністичного Китаю. Після того, як болгарський прем'єр і партійний шеф Тодор Живков закликав у своїй промові на відкритті конґресу, щоб скликати з'їзд компартій з цілого світу для „обміркування", себто засудження компартії Китаю, приявний на тому конґресі генеральний секретар компартії СССР Леонід Брежнєв підтримав той заклик. Зате зараз же лідер румунської компартії Ніколай Чаушеску, не говорючи за іменем про будь-яке світове комуністичне збіговище, виразно висловився проти скликування його, заявивши, що „в теперішній ситуації не слід робити нічого, що збільшило б небезпеку роздору". Чаушеску підкреслив, що Румунія буде надалі старатися за „єдність соціялістичного руху". Те саме заявив Ришард Стшелецький від компартії Польщі і в подібному дусі промовляв представник компартії Італії. Зате речники компартії Східньої Німеччини, Мадярщини і Франції поставились прихильно до ідеї скликання світового з'їзду комуністів, а речник Югославії взагалі виминув цю справу. Так само представник Північного В'єтнаму обмежився до лайок проти Америки та проминув мовчанкою спір Москви й Пейпінґу.

АНГЛОМОВНЕ ВИДАННЯ „ВЕСЕЛКИ" — НОВА ПУБЛІКАЦІЯ УНСОЮЗУ

Джерзі Ситі. — Виконуючи рекомендацію останньої, 26-ої конвенції Українського Народного Союзу, що відбулася в травні ц.р. в Шикаґо, та йдучи на зустріч загальним побажанням нашої громади і її установ, зокрема виховних, у видавництві УНСоюзу „Свобода" появилася нова публікація: англомовний огляд ("digest") дитячого журналу „Веселка". Публікація має назву THE RAINBOW, Ukrainian Children's Digest. У цій новій публікації, що має 24 сторінки та надрукована у формі і форматі української „Веселки" надруковано 28 коротких есеїв, віршів, оповідань, казок і подібних матеріялів про Україну та на українські теми, щоб познайомити наших англомовних дітей з їхнім родом, його походженням і його країною та її творчістю. Заголовки надрукованих матеріялів (подані тут в українському перекладі), говорять самі за себе: „Пізнай Україну і її нарід", „Тарас Шевченко, найбільший український поет", Шевченко: „Стовпи, що підпирають небо", „Ніч перед Різдвом" та „Заповіт", казка про „Івасика Телесика", „Мороз, сонце і вітер" (українська народна казка), казка про чоловіка і ведмедя, „Київ — місто золотоверхих церков", „Київська Печерська Лавра", „Кирило Кожем'яка", „Михайло Семиліток", „Марко Вовчок", оповідання Вовчка про „Сестричку і ведмедя", „Козаки", „Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний", казка: „Людина ніколи не вдоволена", „Микола Лисенко", „Коза Дереза", „Великдень в Україні", „Перша писанка" та ін. Цей англомовний збірник зредаґували редактори української „Веселки" проф. Вол. Барагура, проф. Роман Завадович та ред. Богдан Гошовський, частину перекладів і загальне англомовне оформлення виконала Оксана Драган. В тексті видання є понад 30 ілюстрацій, в цьому велика частина кольорових. Ця англомовна „Веселка" повинна б стати новим, важливим нашим виховним посібником як індивідуального для поодиноких дітей, що не володіють українською мовою, так і для наших англомовних дітей в школах. Тим часом, видання такого англомовного огляду „Веселки" заплянowано, як неперіодичне та його публікуватиметься в міру потреби. Ціна одного числа 50 центів, а при замовленнях для шкіл в більшій кількості примірників відповідний опуст. Замовляти треба у в-ві „Свобода", 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303.

Фотокопія (поменшена) англомовного видання огляду „Веселки"

Проф. Петро Стерчо очолив Університетських професорів

Клівленд, Огайо. — (ПН). На П'ятому Загальному З'їзді Української Американської Асоціяції Університетських Професорів, що відбувся 12-го листопада 1966 р. у приміщеннях Джан Керролл Університету в Клівленді, Огайо, вибрано нові керівні органи цієї Асоціяції в такому складі: Голова — проф. д-р Петро Ю. Стерчо (Дрексел Інститут Технології, Філядельфія, Па.); заступники голови: о. проф. д-р Мелетій Войнар ЧСВВ (Католицький Університет Америки), проф. д-р Богдан Боцюрків (Албертійський Університет) і проф. Микола Степаненко (Ратґерс Університет); на секретаря - скарбника обрано проф. д-р Наталію Пазуняк (Пенсилвенійський Університет); членами Управи вибрано професорів Л. Винаря, І. Каменецького, Б. Лончину, Р. Максимовича, Т. Мацькова, М. Мельника та І. Телюка. Контрольну Комісію очолив дотеперішній Голова Асоціяції проф. д-р Михайло Пап, а членами обрано проф. д-ра Теодора Цюцюру та проф. д-ра Івана Коропецького.

Вперше цього року вибрано почесних членів УААУП заслужених членів Асоціяції та сеньйорів української професури в ЗДА: проф. д-ра Олександра Грановського (Міннесота), проф. д-ра Василя Галича (Висканзен), проф. д-ра Олександра Смакулу (Масс. Інст. Техн.) та проф. д-ра Романа Придаткевича (Кентакі).

В рамцях з'їзду українські універсететські професори спільно з клівлендським Осередком НТШ та Товариством Українських Істориків відзначили сторіччя з дня народження академ. Михайла Грушевського при численній участі української громади Клівленду. Доповідь про першого Президента УНР виголосив активний дослідник наукової спадщини Михайла Грушевського і редактор „Українського Історика" проф. Любомир 'Винар. Організаторам свята склав подяку в імені представництва Української Національної Ради проф. Микола Степаненко.

З'їздом керувала Президія і складі: проф. д-р Богдан Т. Гнатюк — предсідник, проф. д-р О. Смакула — заступник, і проф. д-р Любомир Винар — секретар. Ще перед З'їздом діяла Виборча Комісія, на чолі з Б. Т. Гнатюком, яка перевела вибір органів листовним бальотуванням так, як це постановляє Статут Асоціяції, який також обмежує перевибір членів до органів Асоціяції. Резолюційна Комісія, очолювана М. Папом, у склад якої входили також П. Стерчо, о. М. Войнар, І. Каменецький, М. Степаненко, Зиновій Мельник, М. Мельник, Т. Мацьків й Іван Фізер, опрацювала ряд резолюцій, що будуть згодом опубліковані.

У рямках З'їзду виголошено чотири доповіді, а саме: М. Пап — про „Майбутнє УААУП," Іван Фізер — про „Завдання українського університетського професора," Ігор Каменецький — про „Співпрацю членів УААУП з українськими науковими інституціями в Европі" та Мирослав Мельник — про „Науковий Фонд УААУП." По доповідях відбулася жвава дискусія, у висліді чого прийнято ряд практичних постанов.

Звідомлення з діяльности та фінансового стану Асоціяції за останні два роки склав її дотеперішній кількакратний секретар - скарб-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В Ню Йорку відбудеться Науково-Інформаційна Конференція українських бібліотекарів

Ню Йорк. — Управа Товариства Українських Бібліотекарів Америки влаштовує тут в Українському Інституті Америки при 2 Іст 71-а стріт в суботу 19 листопада ц. р Науково - Інформаційну Конференцію, присвячену питанням бібліотекарства. У програмі конференції передбачені доповіді мґра Романа Ільницького „Професія бібліотекаря в Америці колись і тепер", д-ра Андрія Фесенка „Українікa в Конґресовій бібліотеці", д-ра Романа Борковського „Українські колекції в американських бібліотеках Ню Йорку", мґра Івана Ковбаси „Каталоґер, як бібліограф україніки в американських бібліотеках", д-ра Олександра Соколишина „Україніка англійською мовою у вільному світі". Початок Конференції о год. 3-ій по пол. Після конференції в цих же самих приміщеннях відбудуться перші загальні збори бібліотекарів Метрополітальної Округи Ню Йорку, на яких крім інформацій про дотеперішню діяльність Товариства буде переведений вибір управи його Відділу на округу Ню Йорк.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Поблизу Парижу відкрилася виставка „Народне мистецтво України". На виставці показується декоративну тканину, кераміку, малюнки, світлини та інші твори народного мистецтва". („Радянська Україна" з 22 жовтня).

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ДОПОВІДЬ ПРОФ. М. ЗАКЛИНСЬКОГО ПРО І ЛИСТОПАДА 1918

Ню Йорк. — В суботу, 19 листопада ц. р., в годині 6-ій вечером відбудеться Наукова Конференція, на якій проф. М. Заклинський виголосить доповідь на тему „Зрив Першого Листопада 1918 р. і причини його різних оцінок". Конференцію відкриє з рамені Керівництва Історично - Філософічної Секції НТШ на ЗДА, д-р О. Домбровський. Доповідь призначена для ширшого загалу громаадянства. Конференція відбудеться в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ДІМИ КОМІЛЕВСЬКОЇ, ЛЕСІ ХРАПЛИВОЇ Й ІРИНИ ШУВАРСЬКОЇ

Авторський вечір письменниць Діми Комілевської, Лесі Храпливої та Ірини Шуварської відбудеться в суботу, дня 19-го листопада ц. р. о год. 5-ій по полудні в залі церкви св. Покрови при 1745 Вашинґтон Авеню, Бронкс, заходами 82-го Відділу Союзу Українок Америки. У програмі вечора: слово про письменниць, читання творів та обмін думками і враженнями. Як і попередні культурно - мистецькі імпрези 82-го Відділу, так і цей вечір призначеений для ширших кіл громадянства.

В НЮАРКУ ВІДБУДЕТЬСЯ ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ НОШІ

Нюарк. — В неділю 20-го листопада о год. 6-ій веч. тут в залі Вейлсбурґ Гай Скул відбудеться показ історичної ноші, полученний з мистецькою програмою. Влаштовує цей показ 64-ий ВідділСУА з Ню Йорку на запрошення Окружної Ради СУА в Нюарку.

СВОБОДА SVOBODA
Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Зглиблювання таємниць космосу

Чотириденна подорож у космосі штучного сателіта „Джеміні 12" з двома членами залоги була новим блискучим експериментом у довгій серії подібних дослідів, що їх спільна ціль — розкривати таємниці міжплянетних просторів. Само кружляння такого „космічного корабля" довкола Землі — це вже „іграшка" для учених. З кожним дальшим експериментом дослідження сферичного обширу вдосконалюється, складнішає і стає щораз небезпечнішим для тих, хто ризикує своїм життям в ім'я науки та поступу. В останньому леті „Джеміні 12" блискучо переведено зустріч з другою ракетою чи пак „космічним кораблем" „Адженою", перевірено можливість перебування людини поза кабіною з перервами понад 5 годин, зроблено масу світлин, доказано можливість співпраці двох держав, в даному випадку Америки і Франції, у сферичних дослідах. Лет „Джеміні 12" — це останній такого роду міжплянетний лет у 1966 році і останній з серії „Джеміні" експериментів, в яких брало участь 20 астронавтів.

Але все це щойно перші зусилля у розкриванні таємниць всесвіту, в підкоренні їх людському розумові і людським потребам. Уже заповіджено цілу низку дальших експериментів, що проходитимуть в „серії проєкту Аполло". У висліді тієї серії має відбутися лет людини на Місяць. Для його підготови переведено — востаннє „Лунар-Орбітером 2" — фотографування різних частин Місяця, досліджено умовини його поверхні, перевірено спроможності людського організму в невагомому стані та зроблено безліч інших дослідів, що їх насправді розуміють тільки фахівці.

Але з висадом на Місяці напевне не закінчиться дослідження космосу. На чергу прийдуть плянети сонячної системи. Буде вдосконалюватися комунікаційно - інформаційна служба з допомогою штучних сателітів. Ітимуть заходи, щоб ніхто не міг використовувати космічного простору для воєнно - агресивних цілей. Людський поступ ніколи не зупиняється, бо людина ніколи не задовольняється здобутим у своєму безперервному змагові до дальших осягів. І в цьому найбільша запорука росту і розвитку людства, без яких прийшло б його 'нидіння і занепад.

Упадок Ергарда

Упадок канцлера Німецької Федеративної Республіки д-ра Людвіґа Ергарда характеристичний для змінливости політичної атмосфери в новітніх демократичних республіках та змінливости долі навіть найвидатніших державних мужів. Людвіґ Ергард був в очах не тільки 60-ох мільйонів мешканців Західньої Німеччини, але й цілого світу наче живим символом німецького господарського „чуда": як міністер народного господарства в усіх урядах Конрада Аденауера від 15 вересня 1949 року, він був головним архітектом господарської відбудови Західньої Німеччини буквально з руїн і перетворення її в одну з найбільш упромисловлених країн світу, з високим життьовим стандартом, твердою валютою і щораз більшим експортом. Тому, коли Аденауер осягнув 87-ий рік життя, його Християнсько-Демократична партія примусила „Старого" відійти і відступити своє становище Ергардові. Цей останній легко виграв вибори в жовтні 1965 року, здобувши собі в енергійній передвиборчій кампанії назву „виборчого танка".

Але протягом минулого року багато причин склалось на те, що популярність Ергарда раптом заломилась. Зрівняння цін на рільничі продукти в усіх 6-ох країнах Европейської Економічної Спільноти, примусові закупи на величезні суми в Америці, Британії і Франції, щоб частинно покрити кошти утримання військ тих держав у Західній Німеччині, зріст конкуренційної сили різних держав на закордонних ринках і високі соціяльні забезпечення в Західній Німеччині — все це спричинило погіршення економічної ситуації. Але найгостріше відбилась на популярності Ергарда в німецьких масах міжнародна ситуація, надзвичайно некорисна для справи об'єднання Німеччини, що є найбільшою болячкою всіх німців. Америка, ведучи війну у В'єтнамі, не хоче дразнити Москви актуалізуванням німецької проблеми, а французький президент де Голль одверто заявив, що Франція приєднується до становища СССР щодо поділу Німеччини. Таким чином противники Ергарда — опозиційні соціял-демократи, як і деякі його впливові однопартійці — дістали промовистий арґумент: Західня Німеччина втратила, мовляв, обох своїх союзників у найважливішій справі об'єднання — ЗДА і Францію, не одержала атомової зброї і втратила на міжнародному значенні.

Очевидно, що більшість тих закидів — це демагогія, яка шукає жертвенного козла за невдачі, що їх не завинив безпосередньо Ергард. Але він відповідав за долю Німеччини. Ця доля погіршилась — і він мусів відійти.

Ярослав Курдидик

ЗАГРОЗА В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ

Нікому, може, так, як Москві, не хотілося б, щоб ЗДА стали в обличчі ще одного В'єтнаму, але по змозі якнайдалі — аж у Південній Африці, — пише щоденник „Ді Бурґер" у зв'язку з тим, що в ОН більшістю голосів ухвалено Південно-Західню Африку повернути під адміністрування цієї міжнародної установи. Як відомо, Південно - Західня Африка — це колишня німецька колоніяльна посілість, яка була, згідно з рішенням Ліґи Націй у 1920 році, під управлінням Південно - Африканської Республіки. Афро-азійський бльок хоче позбавити цього права Республіку Південної Африки з уваги на її політику різкого поділу між білою і чорною расою, т. зв. „апартейд".

У зв'язку з цим чуємо чимало голосів „за" і „проти", але не без слушности запитує „Шікаґо Трібюн": „Чи буде вказаним для американської закордонної політики давати втягнути себе в розв'язування справи цієї колишньої колонії, яку Республіка Південної Африки вже встигла освоїти політично та економічно, і розпочинати нове Конґо? Чи буде вказаним для ЗДА включитися в хаотичний похід новопосталих африканських держав, які кричать про „справедливість", щоб позбутися білих і після того завести у себе чорну диктатуру, під якою пересічний обиватель зазнає таких політичних обмежень і такої пресії, яких не зазнавав під колоніяльним режимом".

„Республіку Південної Африки можна критикувати, — продовжує „Шікаґо Трібюн", — бож, очевидно, вона далека від досконалости. Але навіть із всіми своїми вадами вона краща, як перспектива революційно - емансипаційного руху, до якого закликають деякі безвідповідальні члени ОН, не беручи до уваги того, що з багатьох племен, які смертельно між собою ворогують, важко буде створити однорідну державу. Ніґерія — найбільш перконливий приклад цього".

Отже, Об'єднані Нації стали перед альтернативою: або дипломатично натискати на Республіку Південної Африки, і тоді ця держава може виступити із ОН, повести супроти Південно - Західньої Африки свою власну політику, тобто політику оборони власних інтересів, або примусити її силою зректися мандату на управління Південно - Західньою Африкою. Очевидно, що збройну інтервенцію могло б перевести тільки міжнародне військо, створене з державчленів ОН так, як то було у випадку Конга чи Кіпру.

На добровільні поступки збоку Республіки Південної Африки не заноситься, і тому варто глибше проаналізувати всю цю справу. Варто навести тут опінію офіційного військового журналу Республіки Південної Африки „Командо", що є відповідником американської „Мілітер Ревю". „Командо" передбачає, що мілітарна акція ОН супроти Республіки Південної Африки мала б три стадії — бльокаду, інтервенцію і — інвазію.

Фахівці, які пишуть в „Командо" на цю тему, твердять, що для самого тільки переведення бльокади Південно - Африканської Республіки потрібно буде 60-80 бойових кораблів і втроє більше кораблів транспортових. Кожних 30 днів бльокади коштуватимуть Об'єднаним Націям від 200 до 250 мільйонів долярів. До цього потрібно 400-500 літаків різного бойового призначення, що піднесе кошти бльокади ще на 50-70 мільйонів долярів місячно.

Якби міжнародне військо ОН розпочало інвазію, то „Командо" пригадує, що в Республіці Південної Африки завжди стоять під зброєю 50 тисяч „ядрового війська", створеного з добровільців, яке у формі парашутних або десантних військ можна перекидати за дуже короткий час на великі віддалі. Крім того є т. зв. перша резерва в кількості 75 тисяч, друга резерва — 60 тисяч і третя, так звана крайова оборона, теж в числі 75 тисяч. До того ж треба пригадати, що в Південній Африці всі жінки, починаючи від 17 до 50 років, а чоловіки від 16 до 60 років, переходять військовий вишкіл.

Щодо озброєння цієї країни, то німецька фахова преса ставить Республіку Південної Африки у першому десятку світових держав, а щодо продукції машинових пістоль, легких танків, панцерних возів та гелікоптерів легкого типу — на першому місці, очевидно, в пропорційному відношенні.

Щоб зрівноважити цю бойову силу, „великі члени" ОН, тобто Франція, Західня Німеччина, Совєтський Союз, Британія і ЗДА, мусіли б зиставити бодай півмільйонову армію.

„Командо" пригадує при цій нагоді, що в Південній Африці ще не вигас „дух бурів", і тому кожна збройна інтервенція зустрінеться там приблизно з тим, з чим зустрівся був Совєтський Союз у війні з Фінляндією, в якій воював з червоною армією ввесь фінляндський народ.

Нарешті хочеться поставити ще таке питання: якщо навіть війська ОН виграли б такого роду війну, чи можна було б уважати цю перемогу за виправдану та доцільну в теперішньому схаотизованому світі? І ще важливіше питання: хто візьметься фінансувати цю війну, щоб в „обороні" нечисленних південних племен згинули може й сотні тисяч „білих рятівників". Дійсно, переживаємо дивні часи.

ЧИМ РОЗПОЧАЛИ СЕЗОН

Балетом композитора Ю. Знатокова „Княгиня Волконская" розпочав сезон Київський театр опери та балету ім. Тараса Шевченка. (З „Радянської України" 21 жовтня.

С. Чорній

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

На все життя залишиться спомин із проведених двох місяців у святині української науки — Українському Вільному Університеті в Мюнхені, Західня Німеччина, в часі літнього семестру 1966 року, в якому мені із групою студентів - українців доводилось завершувати студії з ділянки славістики.

Літній семестр на філософському і правничому факультетах почався в перших днях липня і закінчився 27 серпня. Студенти з захопленням слухали сумлінно опрацьовані виклади з української літератури, що їх майстерно виголошували проф. Ю. Бойко та доц. Сулима - Блохина, історії України, яку з такою любов'ю викладала проф. Полонська - Василенко, приємні лекції із психології українського національного виховання д-ра Васьковича. брали участь в семінарах з ділянки структурної психології та історії філософії проф. Кульчицького і методології етимологічних дослідів проф. Я. Рудницького, з ділянки мистецтвознавства доц. Гоція, який зачаровував студентів своїм енциклопедичним знанням з цієї ділянки. Слід відзначити також виклади доц. Воропая на тему Іван Франко як етнограф, д-ра Жеґуця про слов'янофільський рух та молодого доц. Люби Жук з ділянки української музики.

Мені здається, що університет став на добру дорогу, влаштовуючи літні семестри. Це дає змогу багатьом нашим студентам завершити високошкільні студії з ділянки україністики, славістики, історії Східньої Европи, з ділянки права, українського права зокрема. Вірно робить Український Вільний Університет, запрошуючи викладати поодинокі предмети професорів - чужинців, як ось, наприклад, відомого німецького славіста проф. Е. Кошмідера, який збагатив наші знання з ділянки порівняльної слов'янської лінґвістики.

Рішенням Баварського Міністерства Освіти і Віровизнань з 16 вересня 1950 р. Український Вільний Університет має право надати магістерські і докторські наукові ступені. Це також розв'язує проблему багатьом студентам і навіть викладачам американських та канадійських університетів і коледжів, які не можуть собі дозволити на стаціонарні студії в американських університетах. Зацікавлені особи можуть звертатися за інформаціями на адресу:

Ukrainische Freie Universitaet, 8 Munchen 27, Laplace Strasse 24, W. Germany

Дуже дивно, що так мало пишеться в нашій пресі про наш університет у Мюнхені, а ще менше українське громадянство підтримує матеріяльно нашу твердиню науки.

Ми тут, в Америці, збираємо гроші на катедру українознавства і на Український Університет в Римі — справи дуже важливі і конче потрібні ,але чомусь забули про давно зорганізований університет, який має за собою кілька десятків років наукової праці, який незабаром відзначатиме 50-річчя свого існування. Тим часом його наукові сили - професори живуть у дуже скромних умовах і їхні цінні рукописи не можуть побачити друкарських станків.

Мимоволі виринає питання: чи українська еміґрація не єдина в світі, що має свій власний Вільний Університет? Здається, що так. Не раз наші сусіди заздрять нашим успіхам, а деякі з них репетують і стягають наклепи на УВУ перед німецьким урядом, вимагаючи, щоб зліквідував нашу найвищу наукову інституцію, яка ширить в науковому світі об'єктивну правду про Україну, її історію, культуру.

Але й німецький уряд не вічно підтримуватиме наш університет морально і фінансово. На початку липня цього року ректор УВУ проф. Орелецький поїхав до Бонну до міністерства по обіцяну дотацію для університету. В міністерстві йому сказали: „Розпочинайте літній семестр, а дотацію міністерство постарається дати згодом". У відповідь на це проф. Орелецький заявив, що починати семестр університет не може, бо не має грошей. — „Як то не маєте грошей? — спитали ректора в міністерстві. — А де ж ваша українська громада? Хіба вона вас не підтримує? Якщо ні, то видно, що університет українцям не потрібний. Німецьке міністерство не може утримувати еміґраційні інституції, воно може лише час від часу призначати якусь допомогу".

Чи не має німецьке міністерство рації?

Не беруся в цій короткій інформації переконувати наше громадянство в потребі матеріяльної допомоги для УВУ. Скажу тільки, що Український Вільний Університет потребує негайної матеріяльної підтримки, і її мусимо дати ми — українська еміґрація.

ЯПОНО - УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ.

В УВАН в Ню Йорку 19 листопада відбудеться доповідь ред. І. Світа на тему: „Японо - українські політичні взаємовідносини, 1905-1945 рр." Зміст: Перші зв'язки були чисто культурні, але під час війни японська воєнна місія була в Києві, в часі революції, 1917 р., розпочались постійні зустрічі. Японці на бенкеті Секретаріяту Українців Дал. Сходу. Зв'язки уряду УНР з японцями у Варшаві. Допомога в ревіндикації будинку Українського Клюбу у Харбіні. Політичні заходи в період 1932-1937. Договори ОУН з Японцями й надсилка членів ОУН до Манджурії. Загибель націоналіста Лукаєнка. Конфлікти та чіткість українських позицій і визнання їх японцями.

Голос читача

Про „архітектурну аналізу" Митрополичого Собору у Філядельфії

В цьому коментарі автор не думає критикувати новопобудованої філядельфійської катедри, бо тої катедри не мав нагоди оглядати. Насувається натомість ряд питань відносно архітектурної аналізи того проєкту, що її зробив архітект Німців у „Свободі" (ч. 206).

У своїй статті арх. Німців обстоює придержування у у нашій церковній архітектурі виключно візантійського стилю, який, витворившись у Візантії, звідтам розгалузився по інших частинах Східньо - Римської Імперії, як Греція, Сербія, південно - західня Азія, північна Африка, Україна, а також на заході у Венеції, Равенні і навіть дійшов до Франції.

Пізніше в поодиноких державах витворились інші архітектурні стилі та мистецькі напрямки, бо архітекти, вичерпавши свою творчу енергію в даному стилі, старалися творити щось відмінне, шукали нових ідей. І так, наприклад, хоч романський стиль постав на формах клясичного римського стилю в Італії, він прийнявся в усіх державах Західньої Европи.

Пізніше італійці не постидались прийняти ґотику, яка витворилась у Франції, і надати їй типово італійських рис, і нині цей стиль в Італії має назву „італійська ґотика". Після ґотики майже в усіх европейських державах ідуть стилі: ренесанс, барокко, рококко, які витворилися в Італії і широко розгалузились у Франції, Еспанії, Німеччині, Англії. Кожна з цих держав прийняла ті чужі стилі, а прийнявши, надала їм власних характеристичних прикмет орнаментики чи конструкцій. Типові зразки будівель у тих стилях стоять донині, як монументи національної гордости.

То чому ми, українські архітекти, маємо відкидати українське барокко, яке зайняло місце спокійного, гармонійного візантійського стилю? На Заході, як також в Україні, церковні власті старалися пишністю релігійних церемоній і урочистостей притягнути вірних, і тому до цього мусіло достосуватись будівництво церков в барокковому стилі. Тут різьба та орнаменталізм дуже стисло пов'язані з самою архітектурою і є необхідним елементом, що характеризує якраз барокковий стиль. Барокко в Україні прийнялося в часи найвищого розвитку козацької сили, в час постання гетьманської держави, і тут творчість надала йому своєрідних форм, так що постав спеціяльний тип, т. зв. козацьке барокко. В цьому стилі побудовано церкви гетьмана Мазепи і багато інших. Також найкраща церква св. Юра у Львові побудована в стилі барокко - рококко.

У дальшому чому також не маємо використовувати зразків дерев'яної церковної архітектури західньоукраїнських земель? Що форми цієї архітектури можна дуже ефектовно застосувати до теперішньої модерної, як також до теперішніх модерних матеріялів, доказав архітект Р. Жук у проєкті церкви Пресв. Евхаристії, що має бути збудована на Бродвеї в Торонті.

Завважується також, що арх. Німців у своїй аналізі докладно описав саму конструкцію проєкту з поясненнями центрально октагонального пляну візантійського стилю, не згадуючи ні словом про положення катедри і про так зване проєктування простору площі. Простір площі — надзвичайно важливий чинник в архітектурному плянуванні, і цей аспект ні в якому разі не є менш важливим елементом, як самий проєкт даної конструкції. Простір площі і сама конструкція — два фактори, органічно пов'язані між собою, і тільки разом належно спроєктовані вони можуть представляти всецілу архітектурну вартість даної композиції.

Поминаючи наведені вище думки і вдумавшись у суто архітектурно - конструктивну аналізу Митрополичого Собору, що її зробив арх. Німців, зауважується самі позитиви проєкту. В архітектурному мистецтві перфектного пляну чи проєкту взагалі не існує. Завсіди ціною і до певної міри занехаянням одних, менше важливих — на думку проєктодавця — елементів, осягається викульмінування інших, важливіших — знов таки на думку проєктодавця — елементів. Правда, стараємось завершити проєктування усім, по можливості, на нашу думку, найбільш досконалим, однак у цілості проєкт ніколи не буває перфектним. Вірю, що колеґа Німців, як практикуючий архітект, з цим погоджується. Чому ж тоді в архітектурній аналізі не видвигнено і неґативи проєкту?

Варто б також згадати про інший аспект статті арх. Німцева, а саме про пророчу візію митр. Сенишина у завершенні та апробаті якраз цього проєкту. На нашу думку, конкурс для всіх українських архітектів, добір компетентного жюрі та найменування цим жюрі найкращого проєкту ніколи б не пошкодили, а, навпаки, причинилися б до ще більшого успіху та загального заінтересування і піддержки акції будови, яка вимагала вкладу дуже поважних фондів і жертвенности громадянства.

Любомир Калинич

ПРО ЩО СПОВІЩАЄ ТРЕМБІТА

Село Сергії, Путильського району (Чернівеччина). Тут часто чути голос трембіти.

Трембіта, — розповідає кореспондент „Молоді України" О. Коробко (часопис з 22 жовтня), — сповіщає то про те, що родина Білаків, яка складається з десяти душ, добре працює в колгоспі, то про те, що Марічка Поляк і Дмитро Ротар одружилися — у них комсомольське весілля, то про те, що вчарашнім школярам вручають колгоспні трудові книжки...

Це нові звичаї, нові традиції, — не нахвалиться кореспондент.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(117)

Коли Франко так гостро критикував польського поета К. Тетмаєра за те, що робив ліричний герой збірки „Зів'яле листя", то як можна вважати, що герой ліричної драми — це Франко. Франко картав Тетмаєра за „еротику, одуріння і забуття в любовнім одурі". Любовного одуру прагне і герой „Зів'ялого листя", коли заявляє: „Не хочу погибати, не взнавши хоч на хвилиночку її". Герой Франкової ліричної драми також безрелігійний і, хоч раціоналіст та матеріяліст, поклоняється Будді, якому поклонявся Тетмаєр. Мусимо відрізняти Франка — автора „Зів'ялого листя" від ліричного героя цієї ліричної драми, який стріляється, і якого, як ми чули, осудив автор в „Передмові" до першого видання. Та це не значить, що при творенні цього ліричного архитвору Франко не користувався своїми трагічними переживаннями.

Яким Ярема кінчає свою студію таким висновком:

„Зіставлення істотних рис образу героя „Зів'ялого листя" з переконаннями та поглядами Франка в його боротьбі з течією занепадництва показує всю безпідставність та недоречність твердження критики (Ярема перед словом „критики" вжив ще й прикметника „буржуазної" — Л.Л.) — немов би Франко, ховаючись за маскою свого героя, його устами виявляв самого себе й топтав те, що було для нього святощами, віддав поклін Будді і рвався до Нірвани; немов би то він сам під постаттю свого героя вглиблювався у вічну загадку буття й проймався почуттям безцільности та марности існування" (ст. 123).

Вповні погоджуємося з проф. Я. Яремою, що „образ героя „Зів'ялого листя" — це такий же образ — продукт художнього узагальнення", як і відомий нам вже образ Начка Калиновича з "Lelum i Polelum", який вбивається внаслідок нещасливого кохання. Подібні образи нещасливих героїв внаслідок неподіленої любови дав Іван Франко в повісті „Основи суспільности" (Нестор Деревацький) і в повісті „Перехресні стежки" (Євген Рафалович), а також образ Михайла Гурмана в драмі „Украдене щастя". Про ці твори згадаємо пізніше.

Згідно зі світоглядом Івана Франка, виявленим у всіх його творах, людина має працювати для суспільства, для народу, як це ми бачили в обговорюваних вже творах. Утеча від суспільної праці — це трагедія для людини, бо

Суспільна праця довга, утяжлива,
зате ж плідна, та головно — вона
одна лиш може заповнить без дива

життя людини, бо вона одна
всіх сил, всіх дум, чуття, стремлінь людини
жадає, їх вичерпує до дна.

Вона одна бере нам все щоднини
і все дає, бо в'яже нас тісніш
з людьми, як діти спільної родини.

Що поза цею працею, то гріш
змарнований, то манівці блудниї,
що запровадять швидше чи пізніш

чи в самолюбства омути брудниї,
чи в нігілізм, чи у містичну млу,
що дісними вважа лиш власні мрії,

а мрією — природу й жизнь цілу.
(XVI, Б, 122-123)

***

Якби не було неподіленої любови Франка до Целіни Журовської, а також і любови поета до О. Рошкевич і Й. Дзвонковської (про них Франко згадує в „Зів'ялому листю") — не було б „ліричної драми" — найкращої любовної лірики в нашій літературі. А може і не тільки в нашій... Та з цього не виходить, що треба Журовській ставити пам'ятник. Вона не розуміла українського поета і його особисто не знала тоді, коли він збирав зів'ялі листочки своїх глибоких почувань, що виросли на крові поетового серця. В Целіни Журовської нема ні вини ні заслуги, і нема причини нею захоплюватися.

Професор Ярема хоче відорвати образ ліричного героя зовсім від Івана Франка, і в цьому він попадає в протилежну скрайність до тих, які вповні утотожнюють Франка з тим „поетом", якого автор „Зів'ялого листя" був видумав для читачів, і деякі критики в нього повірили, — і якого Франко був відрікся в передмові до другого видання, називаючи його фікцією... І знов деякі критики уважають, що на цій основі можна гадати, що власник „малого інструменту" — це сам Франко, який після видання своєї ліричної драми жив ще 20 років і вмер природною смертю.

Проф. Ярема сам собі трохи перечить. Він пише, як Франко встановлював різницю між „старими і новими епіками". Франко писав:

„В порівнянні до давніших епіків, нових епіків (Стефаника, Коцюбинського й інших) можна би назвати ліриками, хоча їх лірика не суб'єктивна, навпаки, вони далеко об'єктивніші від давніх оповідачів, бо за своїми героями вони щезають зовсім, а властиво переносять себе в їх душу, заставляють нас бачити світ і людей їх очима" (ЛНВ, 1904, т. XXV, ст. 82; подаю за Яремою, ст. 122).

Проф. Петро Стерчо очолив...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ник Петро Ю. Стерчо. Після дискусії над звідомленням, на пропозицію голови Контрольної Комісії М. Мельника, уділено уступаючій Управі абсолюторію з признанням.

Крім затвердження З'їздом переведеного бальотуванням вибору нових органів УААУП, З'їзд ратифікував рішення попередньої Управи про вступлення Асоціяції в члени УККА, як також потвердив її делеґатів до Екзекутиви УККА в особі проф. д-ра Петра Стерча та до Політичної Ради в особі проф. Миколи Степаненка. Представникам Асоціяції в УККА доручено діяти в напрямі повної консолідації всіх українських національних сил, як цього вимагає резолюція, прийнята Дев'ятим Конгресом УККА, як її подав на Конгресі П. Стерчо від представників Об'єднання Українських Академічних Професійних Товариств, що заіснувало під час Конгресу й об'єднує воно організованих лікарів, інженерів, професорів, правників, бібліотекарів і ветеринарійних лікарів. З'їзд Асоціяції ратифікував преліміпарні домовлення у справі створення цього Об'єднання, як координаційного чинника для дій спільних заінтересувань.

Учасників З'їзду гостив обідом Інститут для Совєтських і Східньо - Европейських Студій при Джан Керрол Університеті, якого директором є проф. Михайло Пап. Українське громадянство міста Клівленду влаштувало для української професури обильну вечерю в приміщеннях Парма Сейвінґс, під час якої виголошено привіти, а у відповідь новообраний Голова УААУП, проф. д-р Петро Стерчо, у своїй промові поділився із українським громадянством своїми думками про цілі й завдання української професури в Америці та поінформував про величезні наукові та професійні осяги членів Асоціяції впродовж останніх двох років. Для прикладу навів, що 22-ох членів із всіх 119 промовано в тому часі. Одного члена, проф. д-ра Теодора Б. Цюцюру відзначено нагородою найкращого професора в Ст. Мери'с Юніверсіті, Галифакс, та багато інших, обрано на різні пости в організаціях американських професорів.

В Асоціяції під сучасну пору є 20 звичайних професорів, в чому 5-ох голов департаментів, 33-и надзвичайні професори, з-поміж яких є 2 головами департаментів, 35 доцентів, а інші є викладачами (інструкторами). Найчисленніше заступлені в Асоціяції славісти, мовознавці, політичні науки, економісти та історики, хоч є й ряд інженерів, біологів, фізиків і ін.

На З'їзд наспіли привіти від різних організацій та установ, з яких згадаємо тут УККА, Українське Лікарське Товариство, Т-во Українських Лікарів, Т-во Інженерів, від б. Голови Сойму Карпатської України проф. Августина Штефана та ряд інших.

Усні привіти склали: професор д-р о. Мелетій Войнар, ЧСВВ — від НТШ, проф. Степан Воляник — від місцевого УККА, д-р Б. Гнатюк — від ОДВУ та братніх організацій, проф. М. Степаненко - від ОУРДП ред. К. Мельник — від Товариства Опіки над молоддю та інші.

З'їзд проходив у щирій товариській атмосфері, в якій люди з різними поглядами обговорювали справи речево, спокійно й доходили до узгіднення поглядів. Закриваючи З'їзд, предсідник Б. Гнатюк підкреслив цей момент і дякував учасникам за це, а в свою чергу новообраний Голова Асоціяції П. Стерчо дякував йому та іншим членам президії за ділове ведення З'їзду.

П. Н.

Літературний вечір Івана Драча і Дмитра Павличка в Клюбі Круглого Стола

Ню Йорк. — (І. К-ий) В п'ятницю, 11-го листопада влаштував Клюб Круглого Стола в залі Оверсіс Пресс Клаб, 54 Вест 40-ва вулиця, літературний вечір двох українських совєтських поетів, Івана Драча і Дмитра Павличка, що перебувають тепер у Ню Йорку, в складі дипломатичної місії УССР до Об'єднаних Націй. В год. 7,45 вечора зібралося коло 200 осіб, переважно з нюйоркського літературного, мистецького й наукового світу, між ними багато молоді. Помічалися гості з Трентону, Філядельфії, навіть з Монтреалю. Був дехто з білорусів та росіян.

Голова Клюбу, проф. Всеволод Голубничий, відкрив вечір коротким словом, представляючи зібраним обох поетів. З черги представили себе слухачам самі поети, що говорили про характер своєї творчости, про загальну ситуацію в Україні на культурному фронті та про їхнє ставлення до еміґрації.

— Є багато речей, що роз'єднують нас із вами, — сказав Іван Драч, — але є й дещо таке, що нас єднає. Одне, що ніколи не роз'єднає нас — це Україна.

Далі Драч говорив, що в Україні „виросло нове покоління патріотів, і то не тільки таких, що вірші пишуть". На еміґрації вони помітили багато дечого цінного й вартісного, — це ті „золоті ядра", що повинні бути перенесені звідсіль в Україну.

Дмитро Павличко несподівано виступив з пропозицією координувати справу перекладів із чужих мов на українську, мовляв, „і в нас, і у вас замало творчих сил, щоб дублювати ту саму роботу".

Потім поети читали свої твори, в більшості рецитували їх з пам'яті з чималим рецитаторським хистом. Оскільки Іван Драч, найвидатніший представник групи „шестидесятників", виступив з високими зразками т. зв. чистої поезії, Дмитро Павличко виявив себе радше „заанґажованим" поетом, часто з пропаґандивними акцентами в дусі „радянського патріотизму". Сильне враження справив вірш, що засуджував „прокляті вуса" Й. Сталіна. Проте, неприємно вражало, коли деякі слухачі оплескували Павличкові пеани на честь Леніна і Кастра... В іншому місці той самий поет заявив, що „немає України без комунізму й комунізму без України!"

Після читання, слухачі ставили запити, — на ширшу дискусію не було часу. У питаннях порушено, між іншим справу русифікації й „українізації", низьких накладів українських книжок, арештів і засудів діячів культури, було запитання, чому українські кінофільми, які висилається за кордон, переважно в російській мові, що діється з українською мовою і літературою на Кубані та інші. Відповідали навперемінки Павличко з Драчем, даючи вияснення, які здебільшого малощо вияснили і мало кого задоволили, проте мимоволі потверджували всім нам відомий факт трагічного положення української культури під совєтським режимом.

ВЕЧІР МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — 43-ій Відділ СУА влаштовує в суботу 19 листопада о год. 7-ій веч. в залі „Тризуба" вечір Молодих Талантів. У програмі вечора візьмуть участь: Люба Ковалишин, Марія Бачинська, Марія Гавриляк, Ліда Головаш, Оксана Процик, Рома Івашків, Стефанія Мицак, Олег Лисяк, мол., Іван Бережницький, Ігор Швець. При форт. професор Роксоляна Гарасимович.

Від Редакції.

Мистець С. Гординський прохає нас вияснити, що стаття про монету св. Володимира Великого („Свобода" з 15 лист. ц. р.), підписана літерами С. Г., написана не ним і що також він не є власником тієї монети. Автором статті є філятеліст із Канади — С. Г.

Концерт хору „Трембіта"

У нас завівся гарний та корисний звичай виміни хорів, і так хору „Трембіта" у Клівленді та хору „Дніпро" у Дітройті. З тих вимін користає публіка, бо кожний хор старається дати щось нового та доброго. В неділю 23-го жовтня „Трембіта" трембітала у Клівленді, а вже 30 жовтня „Дніпро" переплив через Дітройт. Виступ „Трембіти" відбувся у Парма Сіньйор Гайскул на Пармі. Публіка дописала, що було доказом зацікавлення концертом. Мусимо признати, що хор „Трембіта" виправдав всі наші сподівання. Концерт прийшов з успіхом та на високому поземі.

Концерт розпочав жіночий хор, який у своїх мальовничих гуцульських костюмах виглядав дуже імпозантно, шкода тільки, що освітлення сцени було дещо затемне та не дало повного образу краси. Зате репертуар хору легкий та приємний для кожного слухача, чи то „На русалчин Великдень" чи „Пливе човень", хор Русалок чи гуцульський вальс; всі були виконані прецизно та подані у всіх нюансах. Новістю у хорі „Трембіта" було впровадження до акомпаніяменту фортепіянового ще як додаток флейти та арфи, які вповні себе виправдали, хоч би у гуцульськім вальсі Кос-Анатольського. Диригент д-р Кушнір — це майстер свого діла.

В другій частині запрезентував себе чоловічий хор під керуванням Я. Филипова. Хор проспівав псалом Бортнянського: Господи силою Твоєю, Стеценка: Рано вранці новобранці із сольом П. Пахолюка та Маєва нічка зі сольом В. Барана. Хор як цілість звучав добре та залишив приємне враження, шкода тільки, що в репертуарі були самі поважні речі, які зібрані в одній частині, роблять заповажний настрій на залі. Диригент Я. Филипів провадив хор дуже дискретно, але і вимагаюче.

В останній частині виступив мішаний хор „Трембіта", диригував д-р Кушнір. Хор співав: псалом Бортнянського: Прийдіть, гляньте на діла Господні, на два мішані хори, що і було найкращою точкою програми. А далі: Радуйся ниво, Лисенка — перша частина, в добрій обрібці д-ра Кушніра: Накрила нічка та Стеценка: Єднаймося зі сольом п. Г. Кравченко, яка має гарний та приємний голос. Акомпаніямент спочивав у досвідчених руках п. О. Дубрівної-Соловій. Хор та диригентів нагороджено квітами; як наддаток хор проспівав Лисенка: А вже весна.

Оса

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА
ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ
Наукова Конференція
присвячена
ЛИСТОПАДОВИМ РОКОВИНАМ
відбудеться в суботу, 19-го листопада 1966 р, в год. 6-ій веч. в залі Українського Інституту Америки
2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку.

Програма:
1. Д-р О. Домбровський: Відкриття.
2. Проф. М. Заклинський: доповідь на тему „Зрив Першого Листопада 1918 року і причини його різних оцінок".

Вхід вільний.
Керівництво Історично-Філософічної Секції в ЗДА

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — 64-ий ВІДД. в НЮ ЙОРКУ
В суботу, 19-го листопада 1966 року
о год. 6-ій веч.
— відбудеться —
ПОКАЗ РУЧНОГО ПЛЕТИВА
(РУЧНЕ ПЛЕТЕННЯ ГАЧКОМ та ДРОТАМИ)
у ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ
в НАРОДНІМ ДОМІ кімн. ч. 31/III
ГОСТЯМ РАДІ!

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
В п'ятницю, 18-го листопада 1966 р.
— відбудеться —
ВЕЧІР, ПРИСВЯЧЕНИЙ ТВОРЧОСТИ
НАТАЛЕНИ КОРОЛЕВОЇ
Доповідь про Старо-Київські легенди
п. ОЛЕКСАНДРА ЖИВОТКО
Будуть відчитані уривки з творів письменниці та виголошені спомини про неї й Василя Короліва-Старого.
Початок о год. 8:30 веч.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — Відділ в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
— вшановує —
ПАМ'ЯТЬ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ
в неділю, 20-го листопада 1966 року
год. 4-та по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
92-96 Фліт вул.

Святочне слово виголосить учасник Визвольних Змагань — д-р Я. ГРИНЕВИЧ
В програмі виступить Молодь Осередків СУМА і Пласту міста Джерзі Сіти.
Перед початком програми, присутні матимуть нагоду оглянути збірку д-ра Євгена КОТИКА, в якій будуть показані українські нагрудні відзнаки з років 1-ої Світової Війни, деякі з цікавших публікацій тих років, як також військові медалі й комбатантські відзнаки різних формацій Українських Армій, видані в повоєнних роках.

ПАНАХИДИ
ЗА СПОКІЙ ДУШ УПАВШИХ ГЕРОЇВ
будуть відправлені того ж самого дня в Церквах обох віроісповідань по співаних Службах Божих.
УПРАВА ВІДДІЛУ УККА в ДЖЕРЗІ СИТІ

КРАЙОВА УПРАВА Б-ВА к. ВОЯКІВ 1 УД УНА
та
„ТЕАТР У П'ЯТНИЦЮ"
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Під керівництвом Володимира ШАШАРОВСЬКОГО повідомляють, що
в суботу, 26-го листопада 1966 року
в залі
БЕНДЖЕМИН ФРЕНКЛИН ГАЙ СКУЛ
у Філядельфії, Па.
відбудеться прем'єра комедійно-музичного монтажу у двох частинах Олега ЛИСЯКА
„О ПІВ ДО ДРУГОЇ ГОДИНИ"

Режисер: Володимир ШАШАРОВСЬКИЙ
Декорації проєктував: Орест „ГОГО" СЛУПЧИНСЬКИЙ
виконав: Василь СЕРДЮК
Хореографія: Ольга КОВАЛЬЧУК-ІВАСІВКА
Музичний супровід: Зоя МАРКОВИЧ
Виконавці: Марія ЛИСЯК, Юлія ШАШАРОВСЬКА, Володимир КАРПЯК, Богдан ПАЗДРІЙ, Володимир ШАШАРОВСЬКИЙ
Адміністративний керівник: Михайло ГИСЬ

Початок вистави в годині 7:00 вечора
Квитки в передпродажу в українських крамницях і у членів Станиці Братства кол. Вояків 1 УД УНА.

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ м. НЮАРКУ, Н. Дж.
за співучастю молодечої організації ОДУМ, Товариства Одумівських Приятелів та Української Православної Церкви СВЯТОГО ВОЗНЕСЕННЯ
— влаштовують —
в неділю, 20-го листопада 1966 року
о год. 5-ій вечора в залі Української Православної Церкви СВЯТОГО ВОЗНЕСЕННЯ
675 Савт 19-та вулиця в Нюарку, Н. Дж.
АКАДЕМІЮ
ПРИСВЯЧЕНУ 45-ИМ РОКОВИНАМ ПАМ'ЯТІ „ГЕРОЯМ БАЗАРУ"
В програмі: Складення вінків на символічній могилі мучеників „БАЗАРУ", Святочне слово, Хор Ю. ОДУМУ та Хор ОКСЕТ, деклямація, та Хор Української Православної Церкви Св. ВОЗНЕСЕННЯ, Нюарк, Н. Дж.

В Українській Православній Церкві Святого Вознесення цього ж дня, після Служби Божої, коло 11-ої год. буде відправлена
ПАНАХИДА
Запрошується все Українське Громадянство м. Нюарку та околиці взяти якнайактивнішу участь та своєю присутністю гідно і достойно вшанувати тих 359-ти, що загинули смертю ГЕРОЇВ в боротьбі з московським наїздником за СЛАВУ і ВОЛЮ УКРАЇНИ. КОМІТЕТ

1-ий Відділ Союзу Українок в Ню Йорку
має шану запросити Вас з Родиною на
ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО
З НАГОДИ
45-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ
що відбудеться
дня 3-го грудня 1966 року
ПРОГРАМА:
СЛУЖБА БОЖА о год. 7-ій рано в церкві СВ. ЮРІЯ
ПРИЙНЯТТЯ о год. 7-ій веч. у великій залі Українського Народного Дому при 140 Друга Евеню в Ню Йорку
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА
Управа 1-го Відділу СУА просить ввічливо Вас зголосити свою участь до дня 25-го листопада 1966 р. на адресу: Mrs. M. Holloway, 64 E. 3rd St., New York, N.Y. 10003
Вступ 8.00 долярів

Українська Православна Катедра св. Рівноапостольного Українського Князя ВОЛОДИМИРА
160 Захід 82-га вулиця в Ню Йорку, Н. Й.
З НАГОДИ 40-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ ПАРАФІЇ
В суботу, 26 листопада 1966 р. відправлена буде ВСЕНОЩНА АРХИЄРЕЙСЬКИМ ЧИНОМ — о 7-ій год. веч.
В неділю, 27 листопада — Архиєрейську Службу Божу
відправлять
Блаженніший Митрополит ІОАН
і Високопреосвященніший Архиєпископ МСТИСЛАВ
з участю ДУХОВЕНСТВА і ПРОТОДИЯКОНА М. ОЛЬХОВОГО
У всіх Богослуженнях співатиме КАТЕДРАЛЬНИЙ ХОР під диригентурою Проф. ВАСИЛЯ ЗАВІТНЕВИЧА
Початок Літургії о 10-ій год. ранку
По Службі Божій
Святочний Бенкет з Мистецькою Програмою
До участи в Ювілейному Святі щиро запрошують
о. Протопресвітер Л. ВЕСОЛОВСЬКИЙ, Настоятель
Д-р Борис ЛОТОЦЬКИЙ, Голова Ради Тростів
СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ

З приводу смерти свого довголітнього СПІВРОБІТНИКА
сл. п. ТЕОДОРА ЛИТВИНЮКА
службовики Головної Канцелярії УНСоюзу і Видавництва „Свобода"
зложили крім цвітів на його домовину та датку на Службу Божу
суму 100 долярів
на Український Католицький Університет у Римі.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ОЛЕНИ з ЯНОВИЧІВ ГУБЧАК
складаю 10 долярів
на Український Католицький Університет у Римі.
Христина СТЕФАНОВИЧ
Шикаґо, Ілл.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього Мужа, Батька, Діда і Брата
бл. п. д-ра Володимира Бялого
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в середу, 16-го листопада 1966 р.
о год. 9-ій ранку
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ Йорку
РОДИНА

УПРАВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕКАРІВ АМЕРИКИ (ТУБА)
повідомляє, що
в суботу, 19-го листопада 1966 року
в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ
Ню Йорк, 5-та Евеню і 79 вул. о год. 3-ій після полудня
— відбудеться —
НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ
1. Відкриття — Мґр Роман Ільницький (Нюйоркська Публічна Бібліотека). 2. Україніка в Конґресовій Бібліотеці — Д-р Андрій Фесенко (Конґресова Бібліотека, Вашингтон). 3. Українські колекції в американських бібліотеках м. Ню Йорку — Д-р Роман Борковський (Нюйоркська Публічна Бібліотека). 4. Каталоґер як бібліограф україніки в американських бібліотеках — Мґр Іван Кобаса (Бібліотека Колюмбійського Університету). 5. Україніка англійською мовою у вільному світі — Д-р Олександер Соколишин (Бруклинська Публічна Бібліотека).

Після Конференції в тому самому будинку відбудуться:
ПЕРШІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ БІБЛІОТЕКАРІВ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ
з вибором Управи Відділу на округу Ню Йорк.
За Управу Т-ва Українських Бібліотекарів Америки:
Мґр Роман Ільницький — заст. голови
Мґр Петро Гой, член Управи — Мґр Іван Кобаса, член Управи
Д-р Олександер Соколишин, член Статутової Комісії

НЮАРК і ОКОЛИЦЯ!
Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.
— влаштовує —
в п'ятницю і суботу, 25-го і 26-го листопада 1966 року
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при 140 Проспект Аве. в Нюарку, Н. Дж.
СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КУРС
получений з
Окружними Зборами Відділів УНСоюзу
та
СВЯТОЧНОЮ РОЗДАЧЕЮ ПАМ'ЯТКОВИХ ЗОЛОТИХ ГОДИННИКІВ ДЛЯ НАЙСТАРШИХ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ
Початок Курсу: П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛИСТОПАДА 1966, год. 7-ма вечора.
Продовження Курсу: СУБОТА, 26-го ЛИСТОПАДА 1966, год. 9-та ранку.
Початок Окружних Зборів: СУБОТА, 26-го ЛИСТОПАДА, 1966, год. 5-та по пол.
До участи в зборах зобов'язані урядовці і конвенційні делеґати наступних Відділів:
3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 322, 340, 359, 371, 413, 459, 490.

НА ПОРЯДКУ ЗБОРІВ:
I. Ділова частина
1. Огляд досягнень організаційної праці УНСоюзу в 1966 році.
2. Справоздання Окружної Управи та поодиноких Відділів з праці.
3. Встановлення точного пляну закінчення кампанії для досягнення в цім році 6,000 нових членів.

II. Святочна частина
Роздача пам'ятковиx годинників 16 найстаршим членам УНСоюзу Нюаркської Округи.
На Збори, зокрема на роздачу годинників, запрошене все членство УНСоюзу й родини та приятелі нагороджених осіб.

в Курсі та в Зборах візьмуть участь:
Володимир СОХАН, заст. гол. предсідника та керівник рекордового відділу,
Ярослав ПАДОХ, головний секретар,
Анна ДУБАС, головна радна,
Степан ГАВРИШ, гол. радний і обл. організатор
За Окружну Управу:
Юліян Баранюк, голова — Д-р Осип Утриско, секретар
Василь Салабун, касир

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Неділя, 20-го листопада 1966 року
Початок год. 6-та по пол.

Після надзвичайно успішного турне в ЗДА і Канаді — останній виступ перед виїздом до Европи
КОНЦЕРТ відомого бандуриста тенора і **Володимира ЛУЦІВА**

В ЗАЛІ WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL
126 East 16th Street, New York, N.Y.
Квитки: АРКА, ЕКО і СУРМА та при КАСІ
При форт. Калина Чічка-Андрієнко

Хорові „Сурма" в Сиракюзах в альбом — з нагоди 10-річчя

Хори в Україні завжди славились прекрасними голосами і майстерністю виконання нашої пісні, бо наш нарід з природи співучий, і з нього вийшло на світові сцени немало співаків світової слави.

Пісня товаришила українській людині теж під час національної скрути, коли по програній війні проти московсько - комуністичних імперіялістів замовкли гармати, тисячі борців за українську державність мусіли покидати рідну землю і йти на велику повоєнну еміграцію. Так було при кінці 1-ої світової війни по наших програних Визвольних Змаганнях і так було по ІІ-ій світовій війні.

Тоді виемігрувала у широкий світ теж українська пісня. Славетна Українська Республіканська Капеля О. Кошиця не тільки гоїла рани програної війни серед багатолюдної української еміграції, але теж несла ім'я Страдниці - України, тої Мазепинської чайки-небоги, у широкий і далекий світ — у ті країни, де по ІІ-ій світовій війні друга велика хвиля української політичної еміграції знайшла собі прибіжище. І тоді м. ін. світова преса писала: „Хто чув українську народну капелю, не може не полюбити українців усею душею" (Проф. Несслі).

А скоро тільки найновіша політична еміграція по довгому скитанні осіла у більших скупченнях по містах цієї та інших країн та віднискала рівновагу духа, як гриби по дощі стали виростати знамениті українські хори. Згадати б тільки найважніші: „Думка" в Ню Йорку, Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті, хор „Кобзар" у Філядельфії, хор „Трембіта" в Дітройті", „Прометей" в Торонті, „Дніпро" в Клівленді, „Прометей" у Філядельфії, „Трембіта" в Нюарку, „Сурма" в Шикаго, хор бандуристок у Дітройті, хор „Бурлаки" в Боффало і багато інших. А в цій черзі вже 10 років тому зайняв своє місце чоловічий хор „Сурма" в Сиракюзах.

Всі ці і не вичислені хори, при заспокоєнню духових потреб власної спільноти та при ширенню нашої рідної української пісенної культури серед чужинців, сповняють це важливе завдання: вони плекають і ширять серед молодого покоління такі пісні, що їх в Україні співати невільно, і що їх не знайдете ні на пластинках із України, ані у виданих там співаниках. Наші історичні пісні, не говорити вже про повстанські пісні УПА та інші патріотичні пісні, — зникли в поневоленій Україні з репертуарів тамошніх добрих хорів і мають змогу жити і розвиватись тільки в еміграційних хорах.

Отож, силою традицій, ентузіязму і любови до рідної пісні і врешті конечністю заспокоєння потреб культурного життя власної громади — з почину пп. Юліяна Войтовича, Романа Шарана, Миколи Годжана, Василя Жмура та інших — в місяці лютому 1956 року створився чоловічий хор „Сурма" в Сиракюзах. До хору зараз же вписалось 26 співаків, а першу Управу очолив п. Юліян Войтович. У наступному році провід хору перебрав п. Роман Шаран і задержав його продовж 8 років за вийнятком рр. 1963-64, коли на коротку зміну прийшов п. Ст. Рекуляк. Можна сміло сказати, що п. Р. Шаран від самого початку аж дотепер є душею, організатором і заслуженим провідником хору.

Дириґентами хору були: інж. Осип Гапій продовж півтора року, п-ні проф. Галя Кокодинська з Ютики продовж трьох років, а від 1961 р. дотепер — п. Зенон М'ягкий. Треба підкреслити, що в часі дириґентури проф. Кокодинської хористи виказали найбільше ентузіязму і самопосвяти для вдержання хору, бо треба було привозити дириґентку з 50-милевої віддалі, з Ютики на проби на виступи — і то за всякої погоди в усіх порах року. В тому часі ще не всі хористи були змоторизовані і тому, хто з хористів не мав власного авта, покривав кошти транспорту дириґентки з власних фондів. Ситуація поліпшилась щойно з приїздом із Боффала на постійне поселення до Сиракюз п. Зенона М'ягкого. З того часу ріст хору пішов скорими кроками вперед. Він — беззастережний ентузіяст хорового співу, а до того ще обдарований гарним баритоновим голосом, присвятив хорові чи не увесь свій вільний від заробіткової праці, час, своїми виступами як соліст урізноріднив програми концертів, і маючи змогу відбувати проби частіше, як досі, збагатив теж і репертуар хору. Багато нотаток про хор „Сурма" і його дириґента появилося в нашій пресі. В одній з таких нотаток у „Свободі" з 1962 р. м. ін. читаємо: „Дириґент хору п. Зенон М'ягкий є ентузіястом хорового мистецтва і цей свій ентузіязм він вливає у серця своїх співаків. Спосіб його дириґування пригадує нашого славного дириґента Дмитра Котка. Він теж любить композиції чи обробки Котка і має їх чимало в репертуарі хору".

За час своєї 10-річної діяльности хор мав 114 виступів, з яких 79 було у власній громаді, 24 в довколичних громадах, а саме: в Обурні, Бінгемтоні, Боффало, Вотевліті, Джансон-Ситі, Геркімері, Коговзі, Рочестері і Ютиці та ІІ виступів у чужих середовищах міста, як на телевізії з колядами, на імпрезах Тижня Поневолених Націй та в імпрезах інших національних груп.

На дотеперішній репертуар хору складається 80 українських пісень і більших композицій усіх наших визначніших композиторів і музик. Очевидно, що репертуар зростав у напрямі більше скомплікованих музичних творів впарі із чисельним та голосовим ростом хору. В репертуарі велику частину займає українська народна пісня, але належне місце займають теж патріотичні пісні з усіх часів нашої історичної минувшини, зокрема стрілецькі і повстанські пісні. З поважніших творів хор успішно виконує „Косаря" Людкевича, „Прометея" Стеценка, „Огні горять" Воробкевича і „На вулиці скрипка грає" Кошиця. Останньо хор збагатив свій репертуар теж творами чужих композиторів, як напр. „Хор вояків" з опери „Фавст" Гунода та „Олаф Тригвазон" — Райсінґера.

Хор числить тепер 37 співаків, з яких три доїздять із сусіднього Обурну. В побіжній характеристиці хору треба підкреслити, що всі співаки є у вирівняному середньому віці крім кількох молодих студентів, що щойно недавно стали вартісним надбанням хору. Всі хористи виступають у гарних національних строях або однакових вечірніх костюмах (смокінґах). Голосово в хорі вибиваються баси, зпоміж яких Роман Шаран часто співає сольові партії, а серед тенорів як солісти вирізняються брати Микола і Володимир Годжаки. Не від речі буде згадати, що більшість співаків заробляє нелегкою фізичною працею, а проте всі вони карно і здисципліновано приходять на проби бодай раз, а то й двічі в тиждень, даючи цим доказ своєї любови української пісні й хорового співу.

* * *

Українська громада в Сиракюзах має велике щастя мати в себе таку гарну мистецьку групу, що нею є чол. хор „Сурма". Хоч українська громада в місті немала, зложилось якось так, що тут немає ані виконавців ані вчителів музики. Багато батьків мусить посилати своїх дітей до чужих учителів. Серед громади немає, а принайменше досі не було постійного фортепіянового акомпаніятора до концертових виступів хору чи поодиноких співаків - солістів. Їх треба запрошувати із сусідніх громад і це завдання часто сповняли: п. Христя Чорна, мгр З. Савицький, або й сама дириґентка проф. Кокодинська — усі з Ютики. Серед такої посухи на мистецькі сили, хор „Сурма" заповнив велику прогалину. Відколи хор зачав співати, легше стало укладати програми всіх громадських імпрез, а хор завжди був до диспозиції організаторів імпрез і треба признати — без огляду на віроісповідні чи політично - партійні опреділення.

І хоч десятиріччя існування організації — це відносно короткий проміжок часу, але у випадку нашої „Сурми" українська громада в Сиракюзах має усі підстави відзначити це 10-річчя врочисто. Кожний співучасник збірного життя української громади в Сиракюзах знає, що без хору „Сурма" культурне життя громади не стояло б на такому рівні, як воно стоїть тепер завдяки 10-річній наполегливій праці хору „Сурма".

Хор відзначає 10-річчя своєї праці для громади великим концертом 20-го листопада ц. р. та виданням окремої книжки - альманаха, а громадянство гостиме членів хору на окремому вечері - бенкеті. Хочеться вірити, що всі наші громадяни своєю участю у цих імпрезах та закупленням альманаха виявлять вдячність хорові й його дириґентові та управі за їхню наполегливу працю на полі хорового мистецтва для заспокоєння духових потреб цілої громади та кожного з нас зокрема та для нашого духового зв'язку з нашою любою Батьківщиною - Україною.

Д-р Михайло Логаза

ДЕ СНІЖНОБІЛА СОРОЧКА

У моїй гардеробі відсутній мінімум — бракує сніжно - білої сорочки. — розповідає в „Радянській Україні" з 15 жовтня О. Маківчук.

— Це не трагедія, — сказала жінка. — Слава Богу, живемо ми в Києві. Піди на Червоноармійську в „Обнову" і вибери те, що тобі потрібне.

А в „Обнові" відповіли:

— Ваша сніжно-біла і нейльонова сорочка ще не прибула з фабрики. Ясно?

— Алеж... Та зрозумійте ж...

— Ніяких „алеж"... Ніяких „зрозумійте ж"... На фабриці ваша сніжно-біла сорочка.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 18 ЛИСТОПАДА 1966 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва „Укр. Січ" — 170 Відд. о год. 6-ій веч. в УНДомі. — Управа.

СУБОТА, 19 ЛИСТОПАДА 1966 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 245 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 824 Adelin St. Проситься чл. прибути. — М. Мартиненко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія — 239 Відд. від год. 3:30 до 4:30 в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. — д-р В. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 117-ий Відд. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Схід 7-ма вул. Проситься прийти обов'язково. Є важні справи до полагодження. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42 Відд. ім. Т. Шевченка о год. 7:30 веч. в УНДомі при 237 Говп евеню, Пассейк. 50-літній Ювілей нашого Відділу відбудеться в неділю 4-го грудня. Просимо всіх членів нашого Відд. взяти чисельну участь, щоби наш Ювілей випав дуже величаво. Зголошення на Ювілей просимо слати до фін. секр. п. П. Головачука, тел. 473-3423 найпізніше до 25-го листопада. — В. Марущак, рекр. секр.

НЕДІЛЯ, 20 ЛИСТОПАДА 1966 р.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі під ч. 500 Галет вул. Проситься членство прибути та вирівняти залеглі довги. По зборах, всі урядовці і делегати поїдуть до Ню Гейвен, Конн. на Союзові наради в церковній залі на год. 4-ту. — Управа.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Михаїла при Честнат вул. З уваги на 50-літній Ювілей, що відбудеться 11 грудня 1966 року, проситься всіх явитися і забрати квитки на Ювілей. — В. Козіцький, В. Мандзій, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Місячні збори і збирання вкладок 370-го Відд. о год. 4-ій по пол. У зборах візьме участь гол. касир Іван Кокольський та гол. радна М. Демидчук. Просимо взяти участь у тих зборах. — В. Гіна, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори С-ва св. Марії — 112 Відд. в залі церкви св. ап. Петра і Павла по другій і третій Службі Божій. — К. Лукас, рекр. секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в залі церкви Чесного Хреста. Проситься усіх членів прибути і вирівняти залеглі чл. вкладки. — Хоманчук, секр.

800 НАУКОВЦІВ І ТЕХНІКІВ в суботу 12-го листопада вивчали затьміння Сонця, яке видно було над цілою Бразилією. Американські науковці були розміщені на довжині 3,000 миль від Андів аж до кораблів на двох океанах. В цих студіях брали участь науковці з 10-ох країн, і вони коштували $ 10 мільйонів. Обсервація Сонця відбувалася науковцями, які були в ракетах, літаках, бальонах, кораблях, сателітах і на наземних стаціях. Затьміння було видно від Пацифіку до Атлантику. Його оглядали мільйони осіб. Присутній був італійський професор Гуліяно Ріджіні, спеціяліст від затьміння сонця.

Посмертні згадки

МИКОЛА МУХА, довголітній член Б-ва св. Василія — 161 Відд. УНСоюзу в Ембридж, Па., помер внаслідок нещасливого припадку та недуги серця, 20 серпня 1966 року в лікарні в Янґставн, Огайо. Покійний нар. 15-го червня 1891 року в с. Полянчик, п. Лісько в Зах. Україні. Прибув до ЗДА, поселився в місцевості Фрідом, Па., а останньо жив на пенсії у місцевості Норт Джексон, Огайо. До УНС вступив в липні 1919 р. Похорон відбувся на цвинтарі Кальварія в Янґставн при численній участі рідних, приятелів і земляків, а головно союзовців. Залишив в смутку доньок Параскевію Глива і і Олену Дубик та синів Йосипа і Івана.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Джула, секр.

ОНУФРІЙ БАРНЯК, довголітній член Б-ва св. Василія Великого — 405 Відд. УНС в Диксен Ситі, Па., помер 7 серпня 1966 р. в Олифанті, Па., на 79-му році трудолюбивого життя. Покійний нар. 1887 р. в с. Вислок, п. Сянік в Зах. Україні. Прибувши до ЗДА, вступив 1913 р. до Б-ва Згода в Олифанті, Па. та відтак в системі цього ж Б-ва перейшов до УНСоюзу. Ввесь час належав до 405 Відд., якого був зразковим членом, щиро відданим союзовій ідеї. Похорон відбувся на цвинтарі в Пікаил, Па. при численній участі рідних і приятелів, головно союзовців.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Легус, секр.

ІВАН СТРУЖ, довголітній член 58 Відд. УНС в Ютиці, Н. Й., помер 7-го листопада 1966 р. на 79 році життя. Покійний походив з м. Угнів, п. Рава Руська, Зах. Україна. Полишив у смутку зразкову, добру родину — сина Михайла, Івана, Станислава з дружиною, 3 зам. доньки і 9 внуків. Похоронений 9-го листопада 1966 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Ютиці, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ТАРЗАН, ч. 5720. Світ потвори

THE KING CONSIDERED THE APE-MAN'S PLEA. 'VERY WELL,' HE AGREED, 'YOU MAY GO TO THE SNOW REGION...'

Король обдумував просьбу мавполюда. — Дуже добре! — він погодився. — Ви можете йти в снігову околицю...

LATER, AFTER BEING OUTFITTED WITH SPECIAL EQUIPMENT, TARZAN BEGAN HIS HAZARDOUS MISSION.

Пізніше, коли Тарзан дістав спеціяльний екwіпунок, він почав здійснювати своє рисковне завдання.

HE RESOLUTELY SCALED THE MIGHTY MOUNTAIN UNTIL A BARREN, GLACIAL WORLD CAME INTO VIEW— THE WORLD OF THE MONSTER!

Він рішуче дряпався по горі, аж побачив пустий льодовиковий світ... світ потвори!